

Lääketieteen kieltä helpommaksi it- ja kieliteknikalla

26.3.2009 16:37 — Jarmo Lahti

Turun yliopistollisessa keskussairaalassa on otettu ensimmäisiä askelia sovellettaessa informaatio- ja kieliteknikan sovelluksia terveystiedon ja -asiakirjojen ymmärrettävyyden ja käytettävyyden parantamiseksi.

Kliinisen suomen työkalupaketti, jota on ollut kehittämässä monialainen [IKITIK-toimijakonsortio](#), on osoittautunut tiedotteen mukaan käyttökelpoiseksi sairaalaympäristössä.

Syksyllä 2008 TYKSin lastenlinikalla saadut tulokset rohkaisevat laajempaan koekäyttöön ja menetelmäkehitykseen.

Hyödyllisiksi koettiin esimerkiksi paketin sanakirja- ja terminologiahaut suoraan tekstistä tietokoneen hiiren avulla sekä mahdollisuudet muodostaa toimialakohtaisia termistöjä.

Kielityökalupaketti soveltaa Suomen kieliklusterin Monikielityöpöytä-hankkeen tuloksia terveydenhuollossa hyödyntäen IKITIK-yhteistyön tietotaitoa.

Uusien kielityökalujen avulla halutaan käyttäjäpalautetta hyödyntäen parantaa myös TYKSin laajenevan T-sairaalan palveluna. T-sairaalan laajennus otetaan käyttöön vuonna 2012.

Vaikea kieli hankaloittaa ammattilaistenkin

työtä Huomattava osa terveystietojärjestelmien kirjauksista perustuu puhuttuun tai kirjoitettuun tekstisisältöön. Tallennettu tieto ei ole aina sisällöltään ymmärrettävää edes kaikille sitä tarvitseville ja käyttäville ammattilaisille, terveyspalveluja käyttävistä asiakkaista puhumattakaan.

Tekstikirjauksiin sisältyvät mahdollisuudet jäävät siksi suurelta osin hyödyntämättä niin yksilön hoidossa kuin yleisesti terveyteen ja sairauksiin liittyvien ilmiöiden tutkimuksessa.

Informaatio- ja kieliteknologia tarjoavat kuitenkin apuvälineitä tekstin tuottamiseen, muokkaamiseen, ymmärrettävyyden parantamiseen ja sisällön välittymiseen.

Automaattisten tarkistimien avulla tekstiä voidaan tuottaa entistä nopeammin ja virheettömämmin. Tekstiin sisältyvä tieto on ymmärrettävämpää ja käytettävämpää, kun kielityökalut yhdenmukaistavat kieltä mahdollistaen hakutoiminnot ja syvällisemmätkin analyysit.

Käännöstoimintojen avulla voidaan tukea omakielistä ymmärrettävyyttä kääntäen sekä kielestä toiseen että ammattilaisten kieleltä kansalaisen kielelle.

Nykyisellään kielityökalut ovat parhaimmillaankin vain yksittäisiin sovelluksiin rajattuja eikä niitä ole saatavissa pienille kielialueille, kuten suomelle. Erikoistuneiden sanastojen ja muiden kielisisältöjen puute heikentää ohjelmien sovellettavuutta.

Kielityökaluja alan toimijoiden yhteistyöllä

(Informaatio- ja kieliteknologiaa terveystiedon ja -kommunikaation tueksi) -osapuolet ovat ryhmittyneet konsortioksi, jonka tavoitteena on kehittää ja ottaa käyttöön innovatiivisia tuotannollisen ohjelmistotason saavuttavia tietotekniikkaratkaisuja suomenkieliselle terveystiedon dokumentaation tarpeisiin.

IKITIKin toimijat ovat Acentra Oy, Lingsoft Oy, Turun yliopistollinen keskussairaala, Turun yliopiston hoitotieteen laitos, Turun yliopiston informaatioteknologian laitos ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri sekä Kites ry ja Turku Science Park Oy.

Konsortio kertoo olevansa valmis neuvottelemaan myös uusien osapuolten mukaantulosta.

<http://www.digitoday.fi/tiede-ja-teknologia/2009/03/26/laaketieteen-kielta-helpommaksi-it-ja-kieliteknikalla/20098079/66>